

ACADEMIA DE STUDII ECONOMICE DIN BUCUREȘTI
ȘCOALA DOCTORALĂ: ADMINISTRAREA AFACERILOR
DOMENIUL: ADMINISTRAREA AFACERILOR

REZUMAT TEZĂ DE
ABILITARE (RO)

CANDIDAT:
Prof. univ. dr. Delia POPESCU

BUCUREȘTI

2023

ACADEMIA DE STUDII ECONOMICE DIN BUCUREȘTI

ȘCOALA DOCTORALĂ: ADMINISTRAREA AFACERILOR

DOMENIUL: ADMINISTRAREA AFACERILOR

**SUSTENABILITATEA ÎN
DOMENIUL ADMINISTRĂRII
AFACERILOR DIN SFERA
SERVICIILOR**

CANDIDAT:

Prof. univ. dr. Delia POPESCU

BUCUREȘTI

2023

CUPRINS

REZUMAT ÎN LIMBA ROMÂNĂ.....	1
REZUMAT ÎN LIMBA ENGLEZĂ.....	15
INTRODUCERE.....	28
SECȚIUNEA I – ACTIVITATEA ȘTIINȚIFICĂ.....	29
1. Macro-sustenabilitatea în domeniul serviciilor.....	29
2. Micro-sustenabilitatea în administrarea afacerilor din sectorul terțiar.....	56
SECȚIUNEA a II-a – PROPUNERE DE DEZVOLTARE A CARIEREI UNIVERSITARE ȘI DE CERCETARE.....	85
BIBLIOGRAFIE.....	89

REZUMAT

Prezenta lucrare evidențiază activitatea de cercetare științifică, subliniind direcțiile de dezvoltare academică începând cu anul 2001. În data de 15 februarie 2001 am susținut în ședință publică teza de doctorat având ca temă *Dezvoltarea durabilă – prioritate în amenajarea turistică a teritoriului*, dezvoltarea durabilă fiind o constantă prin care am încercat să îmi construiesc inclusiv cariera academică. Conform metodologiei de întocmire a lucrărilor de abilitare, teza este structurată pe două secțiuni, o primă secțiune prezintă activitatea științifică după obținerea titlului de doctor, iar a doua parte este dedicată planurilor de viitor.

Prima parte este divizată în două mari teme: macro-sustenabilitate și micro-sustenabilitate în sectorul terțiar. Astfel, în prima parte sunt incluse articole, multe din ele decurgând din cercetări întreprinse în diverse proiecte, ce se ocupă de sustenabilitate la nivel general, în domeniul serviciilor, sau de ramură economică, în timp ce în a doua parte sunt prezentate articole științifice ce se ocupă de calitate și sustenabilitate la nivel micro, de companie, mai ales din domeniul turismului.

A. MACRO-SUSTENABILITATE

Primul articol, încadrat în zona de macro-sustenabilitate, Tranziția energetică și dezvoltarea durabilă la nivelul Uniunii Europene Acest articol subliniază importanța tranziției energetice și a economiei verzi în contextul Uniunii Europene (autori: Daniela Vîrjan, Claudia Rodica Popescu, Iuliana Pop și Delia Popescu) evidențiază preocupările autorilor legate de emisiile de gaze cu efect de seră și dependența de combustibilii fosili importați. Autorii argumentează că Uniunea Europeană joacă un rol de lider în combaterea schimbărilor climatice prin reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră.

Cercetarea se concentrează pe analiza relației dintre emisiile de gaze cu efect de seră și factorii principali care le influențează, cum ar fi PIB-ul per capita și emisiile anterioare de gaze cu efect de seră per capita. A fost folosit un model de date panel, utilizând date statistice de la EUROSTAT pentru cele 27 de state membre ale UE în perioada 2005-2020.

Rezultatele cercetării arată că în țările dezvoltate, cu un PIB per capita ridicat, emisiile de gaze cu efect de seră sunt, în general, mai mari. Aceasta subliniază nevoia unei tranziții energetice, în special în aceste țări care au resurse financiare pentru a sprijini această tranziție.

În concluzie, articolul subliniază importanța tranziției energetice în cadrul Uniunii Europene și sugerează că țările dezvoltate trebuie să joace un rol esențial în reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră, având în vedere capacitatea lor financiară. Se recunoaște, de asemenea, că secolul XXI aduce provocări legate de creșterea populației, dezvoltare economică și schimbări climatice, iar tranziția către surse de energie regenerabilă este esențială pentru combaterea acestor provocări.

Articolul subliniază, de asemenea, impactul evenimentelor geopolitice, cum ar fi conflictul din 2022 dintre Rusia și Ucraina, asupra pieței energetice și importanța tranziției către surse de energie mai sigure și durabile. În final, se exprimă obiectivele cercetării, care includ identificarea factorilor care influențează emisiile de gaze cu efect de seră în timpul tranziției energetice din UE și prezentarea modului în care UE poate atinge obiectivul său de neutralitate climatică până în 2050. Se subliniază că tranziția către economia verde și reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră sunt cruciale pentru abordarea problemelor secolului XXI, cum ar fi schimbările climatice și dependența de resurse energetice neregenerabile. Autorii argumentează că Uniunea Europeană și alte țări trebuie să continue eforturile lor pentru a promova dezvoltarea economică durabilă și o tranziție energetică către surse mai curate și mai sigure.

Despre tranziția energetică, despre trecerea spre o energie curată, se scrie încă din anii 70 ai secolului trecut, mai ales după marea criză a petrolului din anii 1973-1974. Astfel, pentru a da doar câteva exemple, în anul 1977 Hayes scrie în revista *Futurist* despre necesitatea unei tranziții energetice, la fel ca și Dartois care, în anul 1979, aprofundează această problemă. Lucrările ce au la bază această temă sunt relativ numeroase, exprimând puncte de vedere diferite și dezbătând aspecte diferite, de la modele în administrare a unor astfel de afaceri până la sustenabilitatea sectorului energetic. O astfel de lucrare, de analiză a tranziției energetice asupra schimbărilor climatice și pieței muncii, este realizată de Kusi-Appiah și Essandoh, articol apărut după articolul nostru, în iunie 2023, ceea ce demonstrează continua preocupare a cercetătorilor față de un domeniu așa sensibil.

Un alt articol, ECE-16: O analiză cluster pe baza competitivității turistice și a corelațiilor cu deterinanții majori (Autori: Delia Popescu, Iulia Monica Oehler-Șincai, Daniel Bulin și Ion

Alexandru Tănase), oferă o privire de ansamblu asupra competitivității în turism în cadrul grupului ECE-16 (16+1) (o cooperare inițiată de China). Autorii constată că infrastructura turistică este un factor cheie în influențarea competitivității, iar China poate juca un rol semnificativ în stimularea acesteia în ECE-16. Ei au dezvoltat un Indicator Specific al Călătoriilor și Turismului Competitiv (ISCTC) pentru evaluarea competitivității. În cazul României, deși au fost investite sume semnificative în turism, performanța calitativă rămâne modestă. De asemenea, se menționează că inițiativa 16+1 a deschis oportunități de cooperare în turism între China și țările din Europa Centrală și de Est (ECE). Autorii subliniază importanța turismului ca motor de creștere economică și analizează impactul acestuia asupra economiei.

În concluzie, cooperarea în turism în cadrul inițiativei 16+1 poate aduce beneficii economice și spori vizibilitatea ECE în China, având un impact pozitiv asupra creșterii economice și competitivității. De asemenea, se evidențiază importanța transformărilor economice și schimbărilor structurale în ECE în contextul tranziției de la socialism la economiile de piață și integrarea în economia mondială.

Preocupările privind competitivitatea activității turistice au continuat și după apariția, în anul 2018, a articolului nostru. Astfel, în anul 2023, Dempere și Modugu citează acest articol într-o lucrare ce dezbat problema competitivității în turism în primul val al pandemiei de COVID-19. Tot în anul 2023, Pan, An, Li, Weng și Li au citat lucrarea noastră într-un articol despre optimizarea cooperării în domeniul turismului cu exemple din regiunea Beijing – Tianjin – Hebei. Analiza realizată în articolul nostru este amintită și de Correa și Franco în articolul lor din anul 2023 ce se referă tot la competitivitatea din domeniul turismului. Radukica and all aduc în discuție, în articolul lor din anul 2023, relațiile dintre tarife, sosiri și plecări în țările europene. Lusticky și Stumpf, amintesc articolul nostru în lucrarea lor apărută în anul 2021, lucrare ce utilizează un model pentru integrarea diferiților factori care duc la o competitivitate ridicată în destinațiile turistice. În anul 2019, Vershinina și Orlova fac o analiză a turismului din Rusia, citând articolul nostru despre competitivitatea turistică și determinanții majori ai acesteia, ceea ce demonstrează importanța temei, cât și vastitatea sa.

Un al treilea articol încadrat în secțiunea macro-sustenabilitate, Modelări econometrice în turismul românesc sub impactul dezvoltării durabile (autori: Delia Popescu, Andreea Săseanu, Daniel Bulin și Grazia Calabro), explorează relația dintre turism și dezvoltarea durabilă în contextul post-1989 din România.

Dezvoltarea durabilă este abordată în mod detaliat, definindu-se ca satisfacerea nevoilor actuale fără a compromite capacitatea generațiilor viitoare de a-și satisface propriile nevoi. Se evidențiază că turismul poate influența dezvoltarea durabilă prin diferite aspecte, inclusiv coeficientul de utilizare a capacității de cazare turistică (CUC), durata medie a sejurului și numărul de turiști. Autorii utilizează modele de regresie liniară multiplă pentru a analiza relația dintre acești factori și impactul asupra turismului. Rezultatele modelelor indică importanța variabilelor economice, sociale și ecologice în explicarea variației CUC.

În concluzie, această lucrare de cercetare susține că dezvoltarea durabilă și turismul sunt strâns interconectate, iar luarea în considerare a aspectelor economice, sociale și ecologice ale dezvoltării durabile este crucială pentru strategiile de dezvoltare turistică din România. Lucrarea recunoaște, de asemenea, limitele cercetării și sugerează direcții viitoare pentru extinderea studiului.

Această abordare interdisciplinară a relației dintre dezvoltarea durabilă și turism aduce o perspectivă utilă și ar putea oferi îndrumări importante pentru politica de dezvoltare și gestionarea turismului în România.

Articolul nostru, scris în anul 2014, a fost utilizat ca sursă de mai mulți cercetători ce au aprofundat ideea impactului dezvoltării durabile asupra turismului. Astfel, în anul 2023, Fauzel și Tandrayen-Ragoobur publică un articol despre impactul pe care îl are dezvoltarea durabilă asupra turismului din insulele mici, cu un studiu de caz despre Mauritius. Bădulescu, Bădulescu și Simut publică un articol despre relațiile complexe ce există între cererea turistică internațională și creșterea economică, cu accent pe dezvoltarea durabilă. În anul 2016, Ionică, Ionică și Petrescu publică de asemenea un articol despre dezvoltarea durabilă în turism, amintind, printre alte surse valoroase, și articolul nostru. În anul 2015, Prochazkova se apleacă asupra administrării durabile a afacerilor, menționând, în bibliografie și articolul nostru, ca o legătură între problemele globale ce ar putea fi rezolvate printr-o dezvoltare durabilă și partea aplicativă a acestui concept, la nivelul întreprinderilor din domeniul serviciilor.

În articolul Cererea pentru vacanțe/călătorii în ariile protejate – dimensiune a comportamentului ecologic al turiștilor (autori: Rodica Minciu, Mihaela Pădurean, Delia Popescu și Remus Hornoiu) se subliniază că turismul are un impact semnificativ asupra mediului și amenință dezvoltarea durabilă a acestuia. Pentru a aborda această problemă, este necesar să

promovăm formele de călătorie cu impact redus asupra mediului, precum ecoturismul și turismul rural, și să educăm turiștii în privința comportamentului responsabil în ariile protejate.

Studiile globale arată interesul crescut al turiștilor pentru călătoriile durabile, dar oferta este limitată din cauza lipsei de înțelegere și a cerințelor suplimentare pentru turiști.

Scopul acestui articol a fost să identifice comportamentul turiștilor în ariile protejate și factorii care îl determină, pentru a promova o atitudine responsabilă față de mediu și conservarea acestuia. Cercetarea implică informarea și educarea turiștilor, elemente esențiale pentru gestionarea durabilă a turismului în ariile protejate.

Turismul are un potențial de a contracara efectele negative prin dezvoltarea în limitele capacității optime de primire a zonelor și promovarea formelor de turism durabil.

Turismul în ariile protejate este în creștere, alimentat de cererea pentru experiențe în natură și activități de aventură. Comportamentul turiștilor în astfel de destinații trebuie luat în considerare în dezvoltarea programelor de turism durabil.

Educația turiștilor și implicarea activă în conservarea mediului sunt aspecte cheie ale politicii de protecție a mediului, atât la nivel european, cât și național.

Articolul subliniază că informarea și educația turiștilor sunt esențiale pentru promovarea comportamentului ecologic și protecția mediului în ariile protejate.

Activitatea de turism în ariile protejate implică respectarea reglementărilor, echilibrul între valorificare și protecție, cooperarea cu autoritățile și comunitățile locale, și elaborarea regulilor pentru vizitatori.

Educația ecologică joacă un rol crucial în conștientizarea și înțelegerea relației omului cu natura și în asigurarea unui echilibru între nevoile prezente și cele viitoare.

Recomandările și tendințele în educația ecologică includ utilizarea ariilor protejate pentru educație în natură și dezvoltarea programelor de educație ecologică în școli și universități.

În concluzie, informarea și educația turiștilor sunt esențiale pentru protejarea mediului în ariile protejate și asigurarea dezvoltării durabile a acestora. Politicile de protecție a mediului și promovarea turismului responsabil joacă un rol crucial în atingerea acestor obiective.

Preocupările autorilor acestui articol, scris în anul 2012, se regăsesc și în prezent la mulți cercetători ai vastului domeniului ce se ocupă de ariile naturale protejate și, în particular, de cererea pentru vacanțe în astfel de areale. Roblek (și alții) amintește lucrarea noastră în articolul scris în anul 2021 în care prezintă o evoluție a conceptului de turism durabil. Tot în anul 2021,

Yu, Ma și Ren citează articolul nostru într-o lucrare ce își propune cartografierea peisajului și cercetarea evoluției comportamentului pro-mediu al turiștilor. Verkuleviciute-Kriukiene, Buciene și Cepiene amintesc articolul nostru, în anul 2021 într-o lucrare ce face referire la depopularea zonei rurale costiere a Lituaniei și în care autorii încearcă să răspundă la întrebarea dacă parcurile regionale sunt o soluție de stabilizare a acestei situații. O altă citare apare într-un articol din anul 2021 scris de Grgic (și alții) în care prezintă Lonjsko Polje, cea mai mare zonă umedă protejată din Croația și una din cele mai mari din întregul bazin dunărean. În anul 2016, Ioncică, Ioncică și Petrescu amintesc articolul nostru într-o lucrare despre dezvoltarea durabilă în turism. Tot în anul 2016, Felicetti citează același articol în lucrarea sa privind percepția turiștilor despre impactul schimbărilor climatice asupra ecoturismului din ariile protejate. În anul 2015, Zamfir și Corbos scriu un articol dezvoltarea durabilă a turismului în zonele urbane și citează și articolul nostru. Ultima citare pe care o voi aminti aici se referă la un articol din anul 2014 despre modalitatea de a promova ecoturismul în rândul comunităților locale din zona Sibiului, fiind scris de Nicula și Spânu.

Ultimul articol încadrat în secțiunea dedicată macro-sustenabilității, Comercializarea vacanțelor în ariile naturale protejate – formă a dezvoltării durabile în turism (autori: Rodica Minciu, Delia Popescu, Mihaela Pădurean, Remus Hornoiu și Andreea Băltărețu), are la bază un studiu efectuat în cadrul Târgului de Turism al României în 2009 care a scos în evidență faptul că, deși agențiile de turism recunosc beneficiile călătoriilor în ariile protejate, oferta lor de pachete specializate a fost limitată sau creată la cererea turiștilor. Acest lucru subliniază necesitatea unei mai mari implicări a agențiilor de turism și a administrațiilor ariilor naturale protejate în promovarea, valorificarea și dezvoltarea durabilă a acestor zone.

În viitor, având în vedere avantajele călătoriilor în ariile protejate și creșterea interesului turiștilor pentru acest tip de experiențe, este esențială crearea unei oferte turistice mai bogate și variate, precum și dezvoltarea unor parteneriate între agenții de turism și administrațiile ariilor protejate pentru a asigura o gestionare responsabilă și sustenabilă a resurselor naturale și culturale din aceste zone.

Articolul evidențiază, de asemenea, importanța dezvoltării durabile în contextul economiei mondiale contemporane și subliniază că turismul, ca unul dintre cele mai dinamice domenii ale economiei, trebuie să fie integrat în procesul de dezvoltare durabilă. Acest lucru

implică adoptarea unor practici turistice responsabile pentru minimizarea impactului asupra mediului și pentru contribuirea la dezvoltarea comunităților locale în mod echitabil.

Mai departe, articolul discută despre diverse forme de turism durabil, cum ar fi ecoturismul, turismul cultural, turismul rural și geoturismul, subliniind că acestea contribuie la protejarea mediului și la creșterea calității vieții comunităților locale, promovând în același timp conservarea patrimoniului natural și cultural.

În final, articolul arată că dezvoltarea turismului durabil în ariile protejate este esențială pentru asigurarea unei dezvoltări sustenabile pe termen lung, care să îmbine creșterea economică, echitatea socială și protecția mediului, având în vedere nevoile actuale și viitoare ale societății. Se subliniază importanța implicării tuturor părților interesate și a colaborării strânse între toți actorii din industria turismului și administrațiile ariilor protejate pentru a atinge acest obiectiv.

Prezentul articol, scris în anul 2010, are ecouri, în timp, în mai multe lucrări științifice, ceea ce denotă preocuparea constantă a cercetătorilor din toată lumea cu privire la dezvoltarea durabilă a activității turistice. Astfel, în anul 2022, Chenavaz și Leocata amintesc articolul nostru într-un articol ce dezbate diferitele probleme întâmpinate în ceea ce privește dezvoltarea unui turism durabil. În anul 2018, Surjono, Maulidi și Sitanggang fac referire la articolul nostru într-o lucrare ce dezbate problemele acute ale sărăciei comunității locale din provincia Sumatra din Indonezia și posibilitatea rezolvării acelei probleme prin dezvoltarea unui turism sustenabil. În anul 2016, Feliceti amintește lucrarea noastră într-un articol despre percepția turiștilor asupra schimbărilor climatice, iar în anul 2015 Zamfir și Corbos fac trimitere la articolul nostru într-o lucrare despre turismul durabil în zonele urbane. Tot despre ecoturism și comunități locale este vorba și în articolul scris în anul 2014 de Nicula și Spânu, care, de asemenea, fac trimitere și la articolul nostru apărut în anul 2010. În anul 2012, Ahmad, Ali, Grigore și Stancu amintesc și ei articolul nostru într-o lucrare în care se analizează comparativ comportamentul consumatorului de ecoturism în România, Malaysia și Pakistan. Tot în anul 2012, împreună cu colegii mei, Minciu, Pădurean și Hornoiu, am scris un articol despre cererea de vacanțe în ariile protejate, articol în care am continuat cercetările începute în articolul din 2010. În anul 2011, Savoiu, împreună cu mai mulți autori, au utilizat ca sursă articolul nostru în lucrarea lor despre un model de transformare sustenabilă a întreprinderilor mici și mijlocii în corporații. Tot în anul 2011, Nizic, Golja și Vodeb au amintit articolul nostru într-o lucrare ce face referire la responsabilitatea socială și implementarea acestui concept în activitatea turistică.

B. MICRO-SUSTENABILITATE

Primul articol din a doua parte, axată mai mult pe micro-sustenabilitate, Pactul verde – dinamizator al digitalizării în turism: Cazul orașului inteligent Cluj-Napoca (autori: Delia Popescu, Monica Maria Coroș, Iuliana Pop, Cristina Bolog) prezintă un studiu privind adaptarea hotelurilor din Cluj-Napoca la noile cerințe de dezvoltare durabilă și digitalizare în contextul Pactului Verde European și al pandemiei COVID-19. Articolul se concentrează pe următoarele aspecte:

1. Contextul global: înainte de pandemie, turismul internațional înregistra creșteri semnificative, dar a suferit un colaps major în anul 2020. Turismul are un impact semnificativ asupra mediului și este necesar să se adapteze la obiectivele Pactului Verde European pentru a deveni mai sustenabil.

2. Cluj-Napoca ca studiu de caz: municipiul Cluj-Napoca se remarcă prin eforturile sale de a deveni un oraș inteligent, cu investiții în digitalizare și dezvoltare durabilă.

3. Obiectivele studiului: articolul are două obiective principale: să investigheze gradul de familiarizare al angajaților din hotelurile din Cluj-Napoca cu conceptul de dezvoltare durabilă și să evalueze măsurile adoptate de hoteluri pentru implementarea dezvoltării durabile, cu accent pe reducerea consumului de energie și gestionarea deșeurilor. De asemenea, se analizează influența pandemiei de COVID-19 asupra procesului de digitalizare în industria hotelieră.

4. Metodologie: s-a aplicat un chestionar cu 12 întrebări, completat de angajații hotelurilor din Cluj-Napoca. Au fost utilizate diverse metode de analiză statistică pentru a evalua rezultatele și pentru a investiga evoluția industriei hoteliere în zonă.

5. Principalele constatări:

- aproape toate hotelurile din eșantion au auzit de dezvoltarea durabilă și au luat măsuri pentru implementarea sa, cu accent pe reducerea consumului de energie și gestionarea deșeurilor;

- pandemia de COVID-19 a accelerat procesul de digitalizare în industria hotelieră din Cluj-Napoca;

- hotelurile cu afiliere internațională și cele cu 4-5 stele tind să se orienteze către producătorii locali pentru aprovizionare și să implementeze servicii digitale;

- educația privind dezvoltarea durabilă este mai puțin dezvoltată în cazul turiștilor români comparativ cu cei internaționali.

6. Recomandări: articolul subliniază nevoia de o colaborare mai strânsă între hoteluri și producătorii locali, precum și importanța implicării sectorului IT în dezvoltarea durabilă a hotelurilor. De asemenea, se sugerează o îmbunătățire a comunicării cu angajații și clienții privind obiectivele de dezvoltare durabilă și implementarea unor soluții digitale corelate cu sustenabilitatea.

7. Limitări și direcții viitoare: articolul recunoaște limitările sale, inclusiv lipsa unei evaluări concrete a implicării sectorului IT în soluțiile dezvoltate pentru industria hotelieră și reticența respondenților de a participa la cercetări. Sugerăm că acest studiu ar putea fi extins la nivelul altor orașe din România pentru a obține o imagine mai cuprinzătoare a adaptării industriei hoteliere la sustenabilitate și digitalizare.

În ansamblu, articolul evidențiază eforturile și progresele făcute de hotelurile din Cluj-Napoca în adoptarea practicilor de dezvoltare durabilă și digitalizare, precum și provocările și oportunitățile în aceste domenii importante pentru industria hotelieră.

Articolul nostru, publicat în februarie 2022 în revista Amfiteatru economic a fost citat în luna februarie 2023 în revista Sustainability de către Cherecheș, Arion, Mureșan și Gaspar. Articolul lor analizează impactul reducerii mobilității asupra calității aerului în timpul pandemiei de COVID-19. Investigarea a fost efectuată în Cluj-Napoca, România, utilizând 15 stații de monitorizare a aerului pentru a evalua concentrațiile de diverse tipuri de poluanți aerieni. În septembrie 2023, Gheorghe, Tudorache și Roșca au menționat articolul nostru într-o lucrare publicată în revista Sustainability, care examinează relația dintre marketingul verde și dezvoltarea destinațiilor durabile, urmărind identificarea grupurilor interesate de turismul verde sau dezvoltarea durabilă pentru a anticipa tendințele viitoare. De asemenea, mai mulți autori au abordat recent Pactul verde și impactul său asupra turismului, inclusiv cei care au continuat ideile expuse în articolul nostru.

Următorul articol, Bioeconomia și responsabilitatea socială în industria hotelieră durabilă (autori: Claudia Gabriela Baicu, Iulia Monica Oehler-Sincai, Olimpia State și Delia Popescu), se concentrează pe investigarea strategiilor și practicilor de bioeconomie adoptate de hotelurile din România, în contextul creșterii responsabilității sociale corporative (RSC/CSR) la nivel global. Cercetarea a implicat mai multe etape:

1. Contextul conceptual și justificarea: a fost prezentată importanța CSR în hotelărie, subliniind impactul negativ al turismului de masă asupra mediului, strategia Uniunii Europene privind bioeconomia și rolul semnificativ al industriei hoteliere în turism;

2. Metodologia: cercetarea a inclus prezentarea literaturii de specialitate, analiza statistică a datelor hotelurilor, cercetarea pe site-urile web ale hotelurilor și realizarea de interviuri semistructurate cu reprezentanții hotelurilor;

3. Diferențe între hotelurile de 4-5 stele și celelalte categorii: s-a constatat că hotelurile de patru și cinci stele, adesea parte a unor lanțuri internaționale, au dezvoltat strategii de dezvoltare durabilă și CSR mai bine definite, în timp ce hotelurile din categorii mai mici se confruntă cu provocări mai mari în implementarea acestor practici;

4. Concluzii: cercetarea a concluzionat că, în lipsa unor reglementări legislative, numărul practicilor de dezvoltare a bioeconomiei în industria hotelieră din România va fi limitat. S-a propus introducerea unor măsuri legislative pentru a încuraja raportarea informațiilor nefinanciare și pentru a promova conștientizarea și educația în domeniul bioeconomiei.

De asemenea, articolul subliniază importanța responsabilității sociale a companiilor în contextul bioeconomiei și dezvoltării durabile, argumentând că CSR poate fi un instrument cheie în atingerea acestor obiective în industria hotelieră. Lucrarea evidențiază, de asemenea, nevoia de îmbunătățire a practicilor de durabilitate, a sistemelor de management și a formării angajaților în domeniul bioeconomiei în hotelurile din România.

În concluzie, acest articol reprezintă o investigație importantă în domeniul CSR și bioeconomiei în industria hotelieră din România, evidențiind legăturile strânse dintre aceste concepte și importanța promovării practicilor durabile în sector.

Colegii noștri Iorgulescu (de două ori), State și Tănase au citat articolul nostru din 2019 în revista *Amfiteatru economic* și l-au continuat ca cercetare în lucrările lor prezentate la Conferința internațională BASIQ din 2020.

În plus, în anul 2023, Rinn, Kalabova și Jarsky au aprofundat tematica abordată în acest articol în revista *Frontiers in Environmental Science* și Tandon, Dhir, Madan, Srivastava și Nicolau în revista *Tourism Management*. Turismul a fost unul dintre sectoarele care a crescut cel mai rapid în ultimii ani, conform primului articol citat, scris de Rinn, Kalabova și Jarsky.

Articolul următor, *Responsabilitatea socială a corporațiilor – o abordare europeană din perspectiva IMM-urilor din sectorul turistic* (autori: Gabriela Țigu, Delia Popescu și Remus Ion

Hornoiu), se concentrează pe importanța responsabilității sociale a corporațiilor (RSC/CSR) în industria turismului și analizează opiniile operatorilor din turism. A fost utilizată o metodologie cantitativă, cu un eșantion de 305 microîntreprinderi și întreprinderi mici și mijlocii din opt țări europene. Rezultatele arată că RSC devine din ce în ce mai importantă în turism, iar majoritatea companiilor au adoptat sau intenționează să adopte practici de RSC în viitor. Caracteristicile eșantionului includ predominanța PFA-urilor și SRL-urilor, cu o activitate la nivel internațional și național. Majoritatea respondenților lucrează în agenții de turism sau în industria hotelieră, iar cele mai multe companii sunt microîntreprinderi, fie din perspectiva numărului de angajați, fie din cea a cifrei de afaceri.

Înțelegerea conceptului de RSC este semnificativă în rândul respondenților, majoritatea văzând RSC ca o modalitate de a obține vizibilitate și de a desfășura acțiuni de relații publice. Mai mult de jumătate dintre respondenți au implementat conceptul de RSC în companiile lor.

Rezultatele indică că companiile din turism consideră că rolul lor principal este furnizarea de bunuri și servicii, obținerea de profit și contribuția la bunăstare și creștere economică, în conformitate cu standardele etice. Principalele domenii de RSC sunt cercetarea și dezvoltarea, educația, protecția mediului, arta și cultura, beneficiile pentru angajați și dezvoltarea profesională a acestora.

Companiile utilizează metode precum susținerea programelor de instruire, transferuri de know-how, sponsorizări, donații și voluntariat pentru a contribui la dezvoltarea societății.

Motivația companiilor pentru RSC include atragerea și păstrarea angajaților eficienți, programe de marketing și relații publice, precum și avantajul competitiv.

Pentru a crea un produs turistic echitabil, se pune accent pe prețuri optime, respectarea standardelor de muncă, alegerea atentă a serviciilor de cazare turistică, implicarea comunităților locale și călătoria prietenoasă față de mediu.

În ansamblu, studiul subliniază importanța RSC în industria turismului și nevoia de a combina obiectivele economice cu cele sociale și de mediu.

Articolul nostru, publicat în noiembrie 2016 în revista Amfiteatru economic, a avut un impact semnificativ și a primit confirmarea prin referințe în reviste științifice de prestigiu. În 2017, lucrarea noastră a fost menționată de Bădulescu, Bădulescu, Bac, Saveanu, Florea și Petricas într-un articol intitulat "Education and Sustainable Development: From Theoretical Interest to Specific Behaviours". În anul 2018, Tescasiu, Epuran, Tecau, Chitu și Mekinc au

inclus referințe la articolul nostru într-un articol publicat în revista Sustainability. Aceeași mențiune a fost făcută și de Nicula și Popsa în revista Amfiteatru economic în același an. În 2020, lucrarea noastră a fost adusă în discuție de două ori în revista Sustainability: în februarie de către Grah, Dimitrovski și Peterlin, și în decembrie de către Ibarria, Garay și Guevara. În 2021, articolul nostru a fost citat de Wut, Xu și Wong, precum și de Liu, Wu și Chen, evidențiind astfel interesul constant al cercetătorilor din întreaga lume pentru responsabilitatea socială a firmelor, inclusiv în contextul activității turistice.

Modelul Lean Six Sigma, din articolul Calitate și competitivitate: o abordare Lean Six Sigma (autori: Irina-Virginia Drăgulănescu și Delia Popescu), este o metodologie care a fost inițial dezvoltată pentru a îmbunătăți producția industrială, dar a devenit o abordare larg răspândită în domeniul economic diverse, cum ar fi finanțele, comerțul și turismul. Această metodologie combină tehnicile Six Sigma, care se concentrează pe reducerea defectelor de fabricație, cu principiile Lean Manufacturing, care promovează procese mai rapide, cu costuri mai mici și calitate superioară.

Deși Lean Six Sigma a avut succes în multe companii și a adus rezultate impresionante, nu întotdeauna oferă rezultatele așteptate. Cu toate acestea, există exemple de companii, cum ar fi societatea de curierat menționată în articol, care au obținut beneficii semnificative aplicând această metodologie.

Lean Six Sigma este o abordare metodologică din ce în ce mai folosită pentru a gestiona eficient resursele umane într-o organizație. Principalele beneficii includ:

1. măsurarea obiectivă a ineficiențelor: această metodologie oferă instrumente și metode pentru a evalua procesele ineficiente în mod obiectiv prin analiza datelor;
2. identificarea activităților fără valoare adăugată: ajută la identificarea și eliminarea activităților care consumă timp și resurse, dar nu adaugă valoare produsului sau serviciului final;
3. îmbunătățirea calității proceselor: se concentrează pe creșterea calității proceselor de producție prin identificarea și corectarea problemelor, reducând astfel numărul de defecte în produsele finite.

Lean Six Sigma reprezintă o combinație a două modele de succes: Six Sigma, care se concentrează pe reducerea defectelor, și Lean Manufacturing, dezvoltat de Toyota, care se axează pe eficiență, reducerea timpului de execuție și orientarea spre client. Scopul principal al Lean Six Sigma este gestionarea eficientă a resurselor umane, satisfacția clientului și obținerea

performanțelor maxime prin eliminarea defectelor, creșterea rapidității de reacție și adaptarea flexibilă la schimbări.

Această metodologie se concentrează pe satisfacerea cererii clientului și reducerea variabilității în toate etapele producției sau furnizării de servicii, folosind date și analize statistice pentru a atinge două obiective strategice: îmbunătățirea calității produselor și serviciilor și reducerea costurilor de producție. Cele șapte tipuri de pierderi includ: activități care nu adaugă valoare, greșeli, producție fără cerere, operații inutile, mișcări inutile, așteptare și produse neconforme cu cerințele clientului. Eliminarea acestor pierderi duce la îmbunătățiri semnificative în calitate, productivitate și eficiență.

Prin aplicarea metodologiei Lean Six Sigma, companiile pot să-și optimizeze resursele umane, să identifice și să elimine ineficiențele și să îmbunătățească continuu procesele pentru a atinge obiectivele strategice, indiferent de natura lor.

Articolul nostru, redactat în anul 2015 și publicat în revista Amfiteatru Economic, a fost citat de-a lungul timpului în diverse lucrări științifice. În 2017, Androniceanu și Drăgulănescu l-au menționat într-un articol prezentat la o conferință internațională având ca temă globalizarea. În același an, la Conferința BASIQ, Onete, Vlad și Voinea au inclus referințe la articolul nostru în prezentarea lor. În 2019, lucrarea noastră a fost adăugată în bibliografia lui Ibrahim, Mahdy și Dawood. De asemenea, în 2019, Valter, Drăgulănescu și Androniceanu au prezentat o lucrare la Conferința IBIMA, în care au citat articolul nostru. În 2020, articolul nostru a fost menționat în patru lucrări separate scrise de Guttenberg, Shokri și Li, Burell, Courtney-Dattola, Burton, Nobles, Springs și Dawson. Ultima menționare în 2020 provine de la Vallejo, Antony, Douglas, Alexander și Sony. În aprilie 2022, lucrarea noastră a fost citată de Panayiotou, Stergiou și Chronopoulos, iar în septembrie același an, de Clancy, Bruton și Cloonan amintesc articolul nostru. Numeroase articole care fac referire la lucrarea noastră sunt publicate în revista International Journal of Lean Six Sigma, o publicație recunoscută și specializată în problematica abordată în articolul nostru.

Ultimul articol din seria celor dedicate secțiunii de micro-sustenabilitate, Responsabilitatea organizațiilor față de consumatori. Studiu de caz – agențiile de turism din România (autori: Olimpia State, Claudia Gabriela Baicu și Delia Popescu), subliniază importanța responsabilităților organizațiilor față de consumatori și drepturile consumatorului într-o piață competitivă și complexă pentru bunuri și servicii. Într-o lume în care tehnologia evoluează rapid,

populația crește și oferta de bunuri și servicii se diversifică, organizațiile moderne trebuie să acorde o atenție deosebită protecției consumatorilor, consumului durabil, soluționării eficiente a reclamațiilor și educației consumatorilor. Ele înțeleg că reținerea pe piață depinde de satisfacerea nevoilor clienților.

Un aspect important evidențiat în articol este sectorul turistic, care este competitiv și în creștere continuă, cu o atenție sporită asupra protecției turiștilor, mai ales în contextul dezvoltării internetului.

Cercetarea prezentată în articol se concentrează pe responsabilitatea agențiilor de turism din România față de clienți, abordând această temă din două perspective: cea a angajaților din industria turismului și cea a turiștilor. Rezultatele cercetării oferă recomandări agențiilor de turism pentru îmbunătățirea relațiilor cu turiștii, creșterea protecției acestora și promovarea consumului durabil în acest sector.

Articolul subliniază, de asemenea, că creșterea concurenței pe piața bunurilor și serviciilor a determinat organizațiile să asume mai multe responsabilități față de consumatori, inclusiv protejarea sănătății și securității lor, promovarea consumului durabil, furnizarea de informații complete și precise, soluționarea eficientă a reclamațiilor și educația consumatorilor cu privire la drepturile și obligațiile lor.

Articolul subliniază importanța consumului durabil și a protecției mediului, precum și inițiativele în acest sens la nivelul statelor membre OECD. Protecția consumatorilor în sectorul financiar este, de asemenea, o preocupare importantă, mai ales în contextul crizei financiare globale.

Studiile menționate din articol au evaluat gradul de responsabilitate asumat de agențiile de turism din România față de turiști și percepția acestora. Acest tip de cercetare oferă indicii valoroase pentru îmbunătățirea serviciilor și protejarea consumatorilor.

În concluzie, articolul subliniază importanța responsabilităților față de consumatori într-o piață competitivă și complexă și oferă recomandări pentru organizații, în special pentru agențiile de turism din România, pentru a se adapta la aceste provocări și a promova un consum durabil în sectorul turistic.

Articolul nostru, publicat în februarie 2014 în revista *Amfiteatru Economic*, continuă să influențeze literatura de specialitate și în prezent. În anul 2022, Toker și Kalipei fac referire la articolul nostru într-un studiu bibliometric privind dezvoltarea durabilă a agențiilor de turism,

focalizându-se asupra atingerii obiectivelor din Agenda 2030. În 2015, Moisescu menționează lucrarea noastră într-un articol dedicat implementării responsabilității sociale în cadrul agențiilor de turism. De asemenea, în 2014, Atanase și Schileru citează articolul nostru într-o publicație din revista Amfiteatru Economic, evidențiind astfel importanța subiectului și continuitatea cercetărilor în domeniu.

CARIERA PROFESIONALĂ, ȘTIINȚIFICĂ ȘI ACADEMICĂ

Teza de abilitare descrie, de asemenea, planuri pentru dezvoltarea carierelor profesionale, științifice și academice, conturând dezvoltarea profesională și activitățile de cercetare științifică, demonstrând abilitatea de a coordona proiecte de cercetare și de a disemina rezultatele cercetării în reviste prestigioase listate în Web of Science. Contribuțiile viitoare la activitățile de cercetare și predare în domeniul Administrarea afacerilor se vor reflecta în următoarele direcții de cercetare: motivațiile și intențiile ecoturistilor de a vizita zonele naționale protejate în situații de criză; utilizarea patrimoniului natural și cultural prin crearea de experiențe turistice. În ceea ce privește activitatea didactică, voi continua implicarea în cadrul Departamentului de Turism și Geografie, Facultatea de Business și Turism din cadrul Academiei de Studii Economice din București, și integrarea mai profundă a ideii de dezvoltare durabilă în procesul de învățare al studenților doctoranzi.

Întreaga mea carieră didactică și, implicit, științifică s-a bazat pe colaborarea cu colegii și profesorii mei, cărora le sunt recunoscătoare și cu care sper să colaborez în continuare și în coordonarea lucrărilor de doctorat. De asemenea, tot printre colegi îi număr și pe coautorii din universități de prestigiu din țară și străinătate cu care îmi doresc să întăresc legăturile în plan științific.